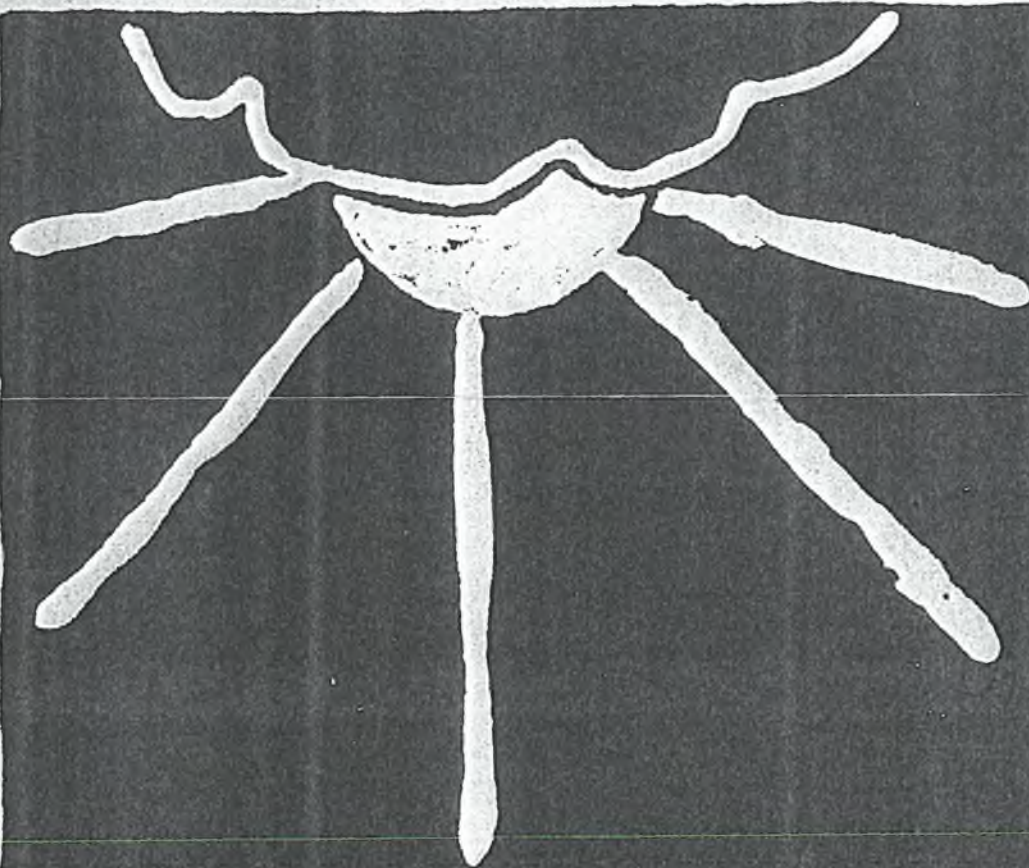

DOLMEN

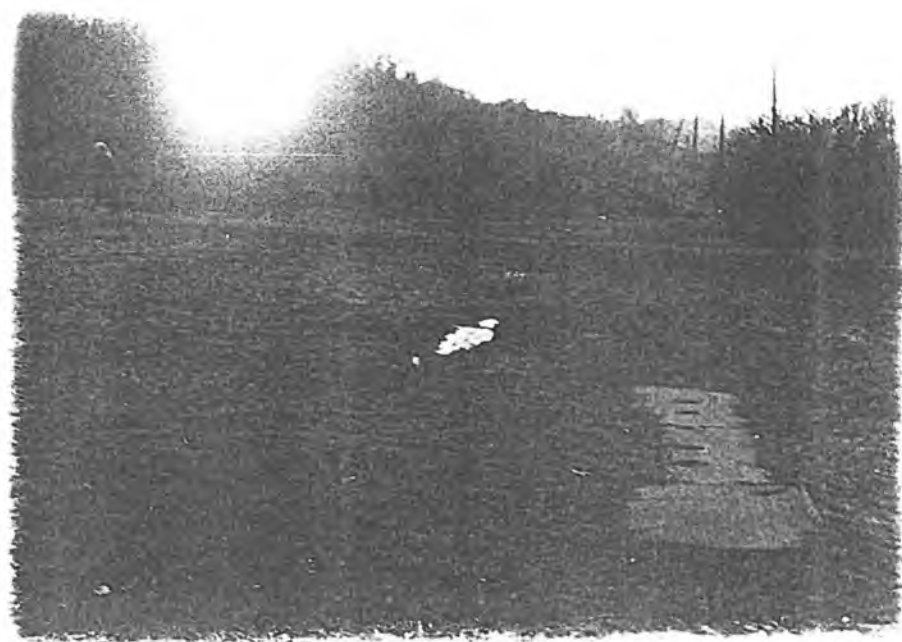
1.

D O L M E N

Vzniklo první číslo časopisu, který jsme nazvali Dolmen. Základní myšlenkou a naším přáním je šířit dobro. Potřeba dobrat se v dnešní společnosti pravdy, nás vedla k uspořádání Dolmenu, který bude sdružovat lidi se společným zájmem a výsledky jejich práce uveřejňovat. Aby se list držel své obsahové náplně, je potřeba přistupovat ke své práci zodpovědně. Autoraké příspěvky nesmějí být pokusnictvím nebo diletanstvím. Nemělo by docházet k namořenému odtržení od skutečnosti nebo k publikování děl, jejichž hlavní tvůrčí myšlenky vycházejí ze skepsí či deprese. Záměrem takové tvorby pak je, užít ji kontrastně / zaujmout stanovisko /. Forma by neměla převyšovat obsah, nýbrž ho umocňovat. Přesto je povinností každého hledat nové a působivé tvary. Přispívající by své díla vyjadřovali hluboce a přesvědčivě. Myšlenkový a umělecký vývoj se předpokládá.

4 Časopis bude vycházet na formátu A4 v 10 výtiscích přibližně jednou za měsíc. V pevné koncepci bude zaujímat 2/3 vlastní tvorba / lit., výt., fotogr. aj. /, zbytek bude věnován stálým stránkám pro jazyk, historii, kritiku a úvahy, národopis aj. Poslední volné stránky jsou určeny čtenářům. Zde by mohly být odpovědi na naši činnost. Chceme časopis nabídnout mnoha čtenářům, proto jej po přečtení půjčte svým spolehlivým kamarádům. Chtěli bychom také, abyste se k nám připojili a přispívali vlastními pracemi.

Časopis je určený muži.

Michal soubor TV město

P O Č Á T E K

Aby pak nebylo kraje, jenž vlastního tvorstva by neměl,
hvězdy a Bůh si zabraly nebeskou půdu,
lesklým rybám byl vykázan příbytek v plynoucích vodách,
země pak dostala zvěř a hybné ovzduší ptactvo.
Tvořitel však, který by světější byl a o velkých věcech
přemýšlet znal a vládnout ostatním, nebylo dosud.
Povstal tudíž člověk, dal mu z božského vzniknout
semena strůjce jsoucna, ten původce lepšího světa,
či, že snad čerstvá země, jež spojení s éterem právě
musela opustit, sourodých nebes si chránila símě.
Kdežto vše ostatní tvorstvo je schýleno, k zemi se dívá,
člověku dal On vztyčenou tvář a k nebi mu kázal
hledět a vzpřímený zrak vždy k hvězdám do výše zdvíhat.
Tak tedy země, jež syrová byla a bez tvarů ještě,
přešla v neznámé podoby lidí a na sebe je vzažla.

P E R G A M E N

Hluboký vír
a oči netopýra
broušená váza
očima kulovými

rozevřená mušle
do ucha
zpívá píseň moře
korálů
a zmijí
že v moři hnijí
mrtvoly a prach
o tom mlčí
a hnijí
mrtvoly a prach
mrtvoly a prach

N E K O N E Č N O

Vyšplhal ses někdy již na štít skal
a do daleka se zadíval?

Viděl jsi
zpěněnou řeku bílých mlh,
lavínu výrazů, proudících
způsobem elektrických drátů,
nevyrčená slova na ústech,

kosatcové ticho pod tlumítkem času,
smích dělicí víno od pěny,
žízňivě vpíjivý odlesk jedovatých
hvězd,
vybílenou kostru lidského já?

Vyšplhal ses již na štít skal
a do nekonečna se zadíval?

N E B U D U S E B Á T

Až se rozšklebí noc zurovek bezzubými
ústy po kurdějích,
až se připlazí tichá na úřise
až smrtihlav stáhne prapor na půl žerdi
nebudu se bát.

Ale až modrý zvonek na mezi promění se v umíráček,
a lidé budou lidi vyhazovat rozloženými
atomy dobra do vzduchu

strašně se budu bát!

B L A H O S L A V E N Í

podívat

Ti, kteří se mohou přímo do očí
kteří při utiskování křičí,
kteří ví, že mohou ztratit jenom svobodu,
kteří neztrácejí klidu,
když jim drzý člověk plivne do tváře,
Blahoslavení!

Ti, kteří v čase hromů
nevidí jen černou tmou
zřícenin atrosek,
kteří jakoby vytesáni z kamených desek
pevně stojí z a věcí spravedlivou.
Blahoslavení!

Ti, kteří za půlnoční tmy
se nedají oklamat zlými sny,
a vidí již zářit slunce ranní,
jež zahnilo všechny stíny.
Blahoslavení!

Ti, kteří z celého srdce
toužebně a prudce
si přejí mír,
však nechtějí být jeho otroky.
Blahoslavení!

P R V N Í K R Ů Č K Y

Nad obzor vypluly šedavé mraky,
vysoko šplhají po modrém žebříku
a vyzývají tě,
člověče všední a obyčejný,
mohutným orkánem pohybu
a orchestrem ticha,
abyš šel s nimi
a provokoval extrém extrémem
a nesl sebou milióny změněných změn
a nebál se zardousit své já.

Půjdu s vámi.
Snad pro mne budete příliš vysoko,
snad první krůčky budou zasněné,
snad trochu malé,
ale však jednou vás dostihnu,
a kroky mé budou dunět nad zeměkoulí
dunět a strašit šosáky!

R Á N O

Když se rano probudíš
hází ti sluníčko
splav světla
a kalorie tepla
okny
do rozespalých očí.
Chtěl bych hned všechna okna
zotvírat
a křiknout na každého smutného:
"Dobrý den"!

S L O V O

Uhlíky řezavé,
západy vycházející,
krátnice pobledlé,
poupata nevypučená,
oči nezahojené,
z vás zrodilo se slovo.

Rytmem prudkým,
rytmem unášejícím,
rytmem zabloudilých kopyt,
rytmem ozvěny bílých skal,
zrodilo se slovo.

Voláním do dálky,
knihou nedočtenou,
krápníkem modrým,
krajkou roztrženou,
melodií nevyposlouchanou,
chorálem naděje,
je slovo.

Slovo to je perla utopená ve Vesmíru.
Slovo
to je opalisující atom krásy.
Slovo
to je Bůh.

H Ě B I T O V

nejtišší místo ti našli.
Do kopce se natahujš,
jako ruka prosebníková.
A strom mdlý,
který při cestě stojí
a větve kloní
k zemi
smutkem
nerozkvete.

Nejhezčí jsi na podzim.
Všechno jde spát,
všechno se bojí
co se stane
až se probudí.
Jenom vy mrtví víte
co bude až vstanete.

Hřbitovy otců chumelic chraň, Pane
a vnuky jejich nocí bezsvětelných!

Michal soubor TV město

K l á r k a

Jakmile jsem se ocitl v malém městě u hranic, vešel jsem do kostela, protože se tam zpívalo a svítilo - ještě nikdy jsem neviděl bohoslužby (vyprávěné tak vysokým hlasem).

Okamžitě se na mě otočilo pět hlav sedících na kostelních praxích. Bylo to dost zvláštní, spíš čekali Pána Boha než někoho dalšího do kostela. Nejdéle otočený a neustále usmívavý obličej pozdější Klárky, patřící k místnímu ^{hotelu} ~~kostelu~~, kde zaobstarává nej-různější lehké práce, mě zarazil do rozpaků: Klárka!

Do obývací části budovy se chodilo z pobývací zkrz kuchyň, kde občas myla Ona nádobí, přitom ráda usměvavě, ve věku od 20 do 50 let, pohlížela okýnkem na talíře k našemu stolu, kde mátl všechny hlavy svým radostným pohledem šíleně jednoduchým a zároveň marným. Její duše byla celistvá, nezlomená, její mysl neporaněná - věděla vše, její vědoucnost ji netrápila; oděna v hrozný komplet tékala po chodbách, myla schody, zpívala si dechovku, šla z ní slova, nad kterými nepřemýšlela, šla z ní čistá melodie, zpívaná vrozeným pevným hlasem, byl jasný její obdiv k nám, študákům, byla zřejmá její pokora k tomu, kdo si na ni zařval, byla jasná její osamělost, protože se s ní nedalo bavit.

Ano, uváděla nás do rozpaků, do smíchu, k napodobování, když zaťukala na náš pokojík a potom utekla, když konečně do toho bince vešla a jelikož byla zima, my nevětrali a čpělo to z ní stoletou kuchyní, vzdali jsme jí hold v nedalekých horách na jednom vrcholu v takzvaném vrcholovém sešitě.

Opustili jsme vesnici, odpluli jsme ze zlomku jejího života prožívajícího jednu čtvrtinu lidských pocitů nebo dvakrát lidských pocitů

bude

mít radost, když jí napíšeme.

"Tak ti odjeli, Klárko, víš?"

"No jo." Řekla ve svém úsměvu s kýblem pro vodu a všichni holubi neomylně našli cestu domů.

5.II.82

Jakub

Pil jsem dlouho z bezedné nádoby,
než mě lidé donutili,
že všechno má konec,
i ten vesmír

k mé krásné svojí nádobě
přidělali dno
a já si jí přestal vážit

jsem její obětí, ona mou;
až ji jednou dopiju,
lidé přidělají ještě víko

Jakub

Sněží

líbí se mi snít

koulím snít

válím snít

předloni taky padal

loni padal pro tebe

letos padá

bílé vločky

čekal jsem vločky

shrabávám vločky

snít z vloček

vločky ze sněhu

dopadají na můj kabát

ztrácím se v šeru

odejdu

snít zasype mé stopy

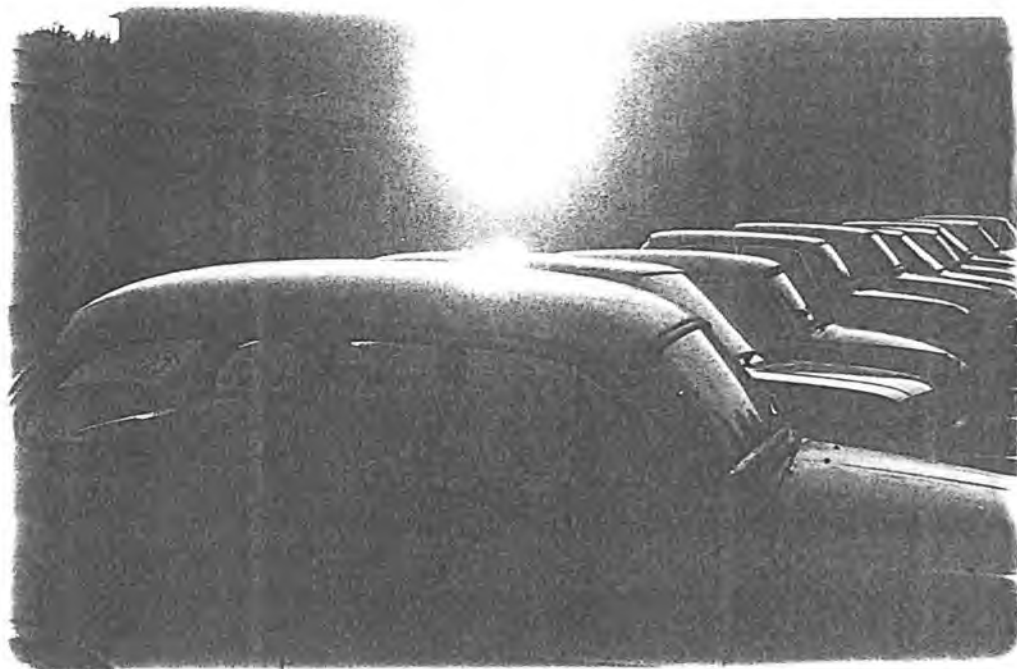
bude to hrozně fajn

Jakub

Pět se jich raduje,
jezdí na saních,
pijou k tomu víno,
všude svítí město

za chvíli půjdou první lidi do práce,
báječné narozeniny

Jakub

Michal soubor TV město

Alois D u š e k - Sen z 1. května

V krovu uříznuté věže katedrály Notre- Dame v Paříži postávali skupinky punků a hippies a nečinily rozdílu mezi dneškem a zítřkem. Jejich dívky stály na trámech zapuštěných do zdi jedna vedle druhé a zároveň nad sebou, jako spirála vedoucí k bohu, ke slunci. Jedny s tváří bílou jako mramor, druhé ověšené květinami. Všechny však měly jeden jediný cíl- rozdávat lásku.

Přistoupil jsem k první- ta tak činila. Druhá též; až třetí mi řekla: " Pojď!" Jen chvíli jsem zaváhal nad srdečností, s jakou chtěla dát mě i sobě všemohoucí krásu a bohatství.

Zavřel jsem oči a slyšel zpěv ptáků, zaklonil hlavu- hle, dutý zvuk zvonů, a když její tělo splynulo s mým, byla v tom mohutnost známá jen z Bachových fug. A nebylo to z piva, ani z kořalky, jak se mi děje v Praze. A nebyl to ani pocit tak blízký počínajícímu spánku opilců, který zde občas slyším. Nic z toho.

Byl to jen krásný sen.

Alois D u š e k - Sen ze 2. května

Tak už sis vzpoměl na rozžhavené slapské sálunce, jehož palčivý žár se vřezával do slunečníku s nápisem "Coca- Cola", a v tomtéž okamžiku ti chlazené Martini znegovalo všechno vedro v tvém těle na fantastický pocit, jenž se násobil sebejistým pohledem skrz černé brýle majestátně trůnící na tvém nose?

Už ses upamatoval na ten nádherný celofánový sen, jenž jsi snil zachumlán do starého spacího pytle, který tě provází na všech cestách? Tak vzpoměl sis už, co se ti zdálo u prohnitých dveří sklepa jednoho

vypočanského domu? Ten senže se ti vůbec nikdy nezdál?

Škoda, mohl jsi ze sebe mít alespoň pět minut/ možná i celý den/ nehoráznou srandu.

Aléa D u ř e k - Sen ze 1. května

Zlatý třpyt z pláčícího slunce se odrážel od zářivých vlasů. Plavovlasá dívka se pomalu ztrácela ve světě bez iluzí, z něhož již není mezi nás návratu. Její krásu byla rovněž a její srdce porušilo: "Hle- toť ona! Pomoz..."

Stal jsem se lidí, kteří stáli kolem, proč ji nechávají vsem zřetelným spárům napospas. "Zradila. Ani ty jí nepomůžeš, nemáš. Sic bys zradil i ty." Zarazil jsem se. Jsou snad neposlušná pravidla, jež nás k sobě přibližují, tak silná, že i kolem nejmohutnějšího citu vytvoří nepřekročitelnou bariéru? Jsou tedy tato pravidla silnější, než organizátá, hnutečná, zaslepující láska? Vždyť ta dívka o tom ani neví a láska druhého jí opět ukáže správnou cestu a bude zase jednou z nás a šťastnější a milejší a láskyplnější a..... dívka čínské rybníče pomalu klouzala po hladině čínské nájezdové přístavu, vesele na přídi svého šťastného majitele, který byl navždy spokojen, neboť moře bylo dneška klidné a on nachytá i hodně ryb.

Michal soubor TV město

Figure 1

IV. 81

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

a) zaměstnání a) zaměstnání

~~19.5 '81~~

LEDEN
XXXXXXX

Vzduchem skelně průzračným
zní mrazivé ticho
jak chechot střechýlů
v ložnici sněhové královny.

To včera umřel Děda Mráz,
co sních mu křupal ~~padal~~
pod válenkou do taktu,
když mezi fousy pobrukoval
koledičky o betlémském děátku.

Leden
ten však plakat nedovede
a bledý kouzelník
už zaklel lásku do ledu.
Zoufalá slova kloužou,
zvoní o zuby;
ta nikdo neuslyší.

Je Leden Bílé Peklo.

13.1.'82

KRÁSNEJŠÍ VZPOMÍNKA
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vstával jsem za tmy
a úsvit maloval,
když přicházel mi tence
na horách.

Snídal jsem ticho
- padalo se stromů,
když sních se halil
denně do stříbra.

A kráčeje opatrně,
abych nepoplašil čas
/ten určitě tam někde
blízko hřadoval/,
úsměvem rtů
políbil jsem slzu
na znamení díků.

24.2.'82

Isaac Bashevis Singer - židovský romanopisec a povídkář, oceněný roku 1978 Nobelovou cenou za literaturu. Píše v jidiš a svá díla sám překládá do angličtiny. Pochází z Polska, žije ve Spojených státech.

VANVILD KAVA

ve vzpomínkách Isaaka Basheviše Singera

/Atlantic Monthly, březen'80/

Kdyby byla Nobelova cena za málo psaní, dostal by ji Vanvild Kava. Během svého života publikoval jednu útlou knížečku a pár článků. Polovina té knížečky sestávala z jmen autorů a titulů knih. A právě tenhle Kava byl členem Klubu židovských spisovatelů ve Varšavě, a dokonce i P.E.N. klubu.

Když jsem já získal pozvánku do Klubu spisovatelů, byl tam Kava už řadu let. Byl znám jako podivín a nejostřejší kritik vůbec. Prohlásil o takových židovských klasikách, jako jsou Shelom Aleichem a Peretz, že to jsou nedouci, a o Mendele mocher Sforimovi, že nemá žádný talent. Sholema Asche nazval slibným mladíkem, který nemůže dostát svému slibu. Mého bratra, I. J. Singera, a mého přítele, Aarona Zeitlina, považoval tak tak za začátečníky. Kava rád hodnotil dosažené výsledky jako učitel, ve známkách, a jim oběma dal po sedmičce. Nemohl jsem se s ním přit o bratra, ale řekl jsem mu, že Zeitlin má podle mého blízko k mistrovství. Srovnával jsem ho s takovými spisovateli jako Edgar Allan Poe, Lermontov a Slowacki. Ale Kava neměl nijak vysoké mínění ani o nich. Na kdekdo nacházel chyby. Tvrdil, že zatímco jsou kultura i civilizace staré 5 000 let, je literatura stále na začátku svého vývoje, vlastně v plenkách. A dalších 5 000 let to může trvat, než se objeví opravdový literární génus. Argumentoval jsem tím, že každý umělec musí začínat od začátku; na rozdíl od vědy literatura nevyrůstá na poznacích a kvalitách těch druhých. Ale Kava odpověděl: "I umění má své mutace a selekce, své vlastní biologické zrání."

Zdá se neuvěřitelné, že ve Varšavském Klubu židovských spisovatelů mohl takový rozzlobený kritik existovat. Každý pátek objevili redaktori knižních rubrik v židovských novinách přinejmenším půl tuctu nových talentů. Byli tak shovívaví, jako byl Kava přísný. Poté, x co mi chtěl udělit 0,003 bodu /až moc dobré ocenění takového cucáka,

jako jsem já/, jsme spolu mnohokrát hovořili o literatuře. Kava zdůrazňoval, že Tolstého *Vojna a mír* je možná bohatá i přesná v popisech a v dialozích, ale výstavbou je chudá. Dostojevskij měl ~~nejméně~~ větší představivost než Tolstoj, ale jen jediné jeho dílo bylo dokonalé - ~~V~~ *Zločin a trest*. Shakespearova hodnota byla v jeho poezii - ani ne tak v sonetech, jako v těch několika básních, které se objevily v jeho hrách. Kava připouštěl, že Homéra jakožto primitiva je možno číst. Nazval Heima zvučným psavcem. Ve své knížečce uvedl všechna literární a vědecká díla, která by měla být přeložena do jidiš, protože je to víc než dialekt. Zaslepení propagátoři jidiš ho měli za nejhoršího nepřítele, ale profesionální překladatelé mu blahořečili. Někteří literáti byli pro to, aby byl Kava z Klubu židovských spisovatelů vyhozen, jiní ho bránili - říkali, že je směšný a nesmí se brát vážně.

Osud i Kava sám ^vdelali co mohli, aby působil jako šašek. Byl malý, vychrtlý a šišlal koutkem svých křivých úst. Vtipálci Klubu ~~a~~ spisovatelů se specializovali na napodobování jeho samého, napodobování jeho zvlášť podceňujících vět, používání vědeckých frází a pedantské mluvy. Pro Kavu byl Freud pouhým diletantem a Nietzsche rádoby-filozofem. Literární šprýmaři dali Kavovi ~~z~~ přezdívku Diogenes.

Kava žil z krejčárků. Jeho jediný příjem plynul ze zastupování korektorů židovského tisku, když v létě odjížděli na dovolenou. Ale sazeči stejně úplně ignorovali jeho korektury, protože Kava měl vlastní koncepci gramatiky i syntaxe. Do sazárny přinesl rozsáhlé encyklopedie, lexikony a rozličné slovníky. Redaktoři tvrdili, že kdyby měli brát ohled na ~~Kavovy korektury~~ všechny Kavovy korektury, vycházely by deníky jednou za tři měsíce.

Snad není třeba zdůrazňovat, že byl Kava starý mládenec. Která žena by si vzala někoho, jako byl Vanvild Kava? V zimě v létě nosil vybledlý tvrdák, kabát až po kotníky, tuhý límeček zvaný "škrtič". Zaslechl jsem také, že v kapse u vesty má místo hodinek chronometr. Kdyby se ho někdo zeptal, kolik je hodin, Kava by odpovídal: "Za minutu a dvacet jednu sekundu pět hodin." Při čtení korektur užíval hodinářské lupy. Kava bydlel v pátém poschodí bez výtahu v maličkém ~~podkrovním~~ podkrovním pokojíku, jehož všechny stěny byly obloženy knihami. Při svých návštěvách v Klubu spisovatelů si nic neobjednával, dokonce ani sklenici čaje. Objevil jakýsi bazar, kde si mohl kupovat okoralý černý chléb, sýr a ovoce téměř zadarmo. Říkalo se, že si sám pere prádlo, dává je pod nejtěžší svazky ze své knihovny, a tak je žehlí. Ať to bylo jak chtělo, jeho oděv byl vždy bez poskvínky. Kava měl také svůj vlastní systém, jak ostřit žiletky o sklo. Byl to asketa - ne ve

jménu náboženství, ale ve jménu jím chápené světakosti.

A tu náhle byl jednou Klub spisovatelů šokován. Kava se oženil. A s kým? S krásnou a mladou dívkou. Museli byste znát Klub židovských spisovatelů a tamější vášeň pro klípky, abyste si mohli představit rozruch, který tato novinka způsobila. Nejprve to všichni považovali za vtip. Ale brzy se ukázalo, že to žert není. V novinách se objevila blahopřání korektorů a sazečů. Jednoho dne přivedl Kava svoji mladou paní do Klubu spisovatelů, přesně v tu dobu, kdy přicházel - ve čtvrt na dvanáct a dvě minuty. Vypadala, že jí ještě není třicet, byla oblečena podle módy, měla krátké tmavé vlasy a nalakované nehty. Mluvila dobře jak polsky, tak jidiš. Ti, kdo byli ten den v Klubu, ~~xxxx~~ jen zírali. Kava objednal pro sebe a svoji drahou polovičku dvakrát kávu a koláče. Když oba odešli, - přesně ve čtvrt na jednu a dvě minuty, klub začal vzrušením vřít. Na místě vznikaly najrůznější vysvětlení a teorie. Vzpomínám si jen na jednu - Kava je prý jakýsi židovský Rasputin, takový sexuální atlet. Ale tato teorie byla okamžitě zavržena jako naprostý nesmysl. Každý muž v Klubu spisovatelů považoval své ostatní kolegy za impotenty. Kava nemohl být výjimkou.

Celé dny a týdny se snažil Klub židovských spisovatelů tuto hádanku vyřešit, ale kdykoli se objevilo nějaké vysvětlení, bylo zamítnuto. Někteří ze spisovatelů věděli o mých přátelských vztazích s Kavou; v jeho mínění jsem zatím stoupl o několik ~~xxxx~~ stupňů, a proto na mne ostatní naléhali, abych jim sdělil některé své poznatky o něm. Já jsem ale byl zmaten stejně jako ostatní. Nikdo by se neodvážil přiblížit se ~~xx~~ Kavovi natolik, aby se ho mohl zeptat na něco ~~xx~~ osobního. Ten mužiček měl v sobě jakousi sebeúctu, která bránila důvěrnostem.

A pak se něco stalo. Dívka, již jsem navštěvoval, měla přítelkyni z města Pulavy. V Pulavě ~~x~~ byla veliká tiskárna, v níž se tiskly židovské knihy. Tamější lidé se chlubili, že z města pochází několik spisovatelů a překladatelů. Ta dívka z Pulavy se přátelila s Kavovou manželkou a jednou večer přišly obě navštívit mou přítelkyni, zrovna když jsem byl u ní také. Byla to neobyčejně šťastná náhoda. Večeřel jsem s tou, která byla zahalena tajemstvím. Vypadala chytrá a taktická a v jejím vystupování ~~x~~ nebylo nic záhadného. Diskutovali jsme o politice, literatuře, o literárních skupinách v Pulavě. Po večeři si paní Kavová zapálila cigaretu a povídali jsme si, zatímco obě dívky myly nádoby. Řekl jsem jí: "Chtěl bych se vás na něco zeptat, ale nešlo to se, jestli to bude moc osobní. Vůbec mi nemusíte odpovídat, když..."

"Vím, na co se mě chcete zeptat," přerušila mne. "Proč jsem si vzala Kavu. Všichni se mě ptají na totéž. Povím vám, proč. Nejsem dnešní, znám muže, ale všichni, s nimiž jsem měla tu smůlu se setkat,

byli hrozně nudní. Ani jeden z nich neměl vlastní myšlenky. Všichni říkali to, co mladí muži děvčatům říkávají. Opakovali skoro doslova úvodníky z novin a četli všechny knihy, doporučené kritikou. Pár z nich mi ~~u~~ učinilo nabídku k sňatku, ale jak bych mohla žít s mužem, s nímž jsem musela zítat hned při prvním setkání? S mužem je pro mne velmi důležitý dialog. Samozřejmě, musí být mužem, ale to není všechno. A potom jsem poznala ~~xxxxx~~ Vanvilda Kavu a v něm jsem našla všechny ~~x~~ vlastnosti, které jsem hledala od té doby, co jsem dospěla – on má znalosti i vlastní myšlenky. Od dvanácti let hraji šachy a myslím, že víte, že je Kava vynikající šachista. Kdyby se tomu věnoval, mohl by být velmistrem. Samozřejmě, že je starší než já, i chudý, ale já jsem nikdy bohatství nehledala. ~~xx~~ Jako učitelka si vydělávám a nikdo mě ~~xxxxx~~ nemusí živit. Nevím, co si myslíte o jeho psaní, ale já ho mám za velice dobrého spisovatele. Doufám, že vedle mne bude pracovat ~~xx~~ pravidelně a psát dobrá díla. Jen tolik vám mohu říci."

Každé slovo paní Kavové vyjadřovalo její rozhodnost. Poprvé se ~~m~~ mnou někdo mluvil o Kavovi bez výsměchu a napodobování jeho manýrů. Pověděl jsem jí, že Kavu znám a obdivuji jeho erudici i vyhraněné názory, byť jsou občas až příliš extrémní. "Je originální. Nikdy ne banální. Jeho smůla je, že píše v jidiš. Jinak, ať by s ním souhlasili či ne, by si ho velmi cenili."

Když jsem nazítří přišel do Klubu spisovatelů a pověděl jsem svým známým, že jsem se setkal s Kavovou manželkou, ~~x~~ a opakoval, co mi řekla, vypadeli všichni zklamaně. Jeden se zeptal: "Jak je možné milovat někoho, jako je Kava?" Na to jsem mu dal obvyklou odpověď: "Ještě nikdo neurčil, koho je možné milovat a koho ne." /Pokračování/

Petra

Na tomto místě se budete pravidelně setkávat s Petrem Jiráskem a Javlen Grimmerem, kteří Vás krátkými, leč obsahovými exkurzemi do české mluvnice pomohou orientovat se v problematice národního jazyka. Budou Vás informovat o novinkách na poli české gramatiky, seznámí Vás s novou koncepcí syntaxe, budou připomínat nejčastější omyly v jazykovém projevu a především se zaměří na základy mluvnice, že znamená na to, co by každý z nás měl sice bezpečně ovládat; nicméně více, že tomu tak sádeleka není.

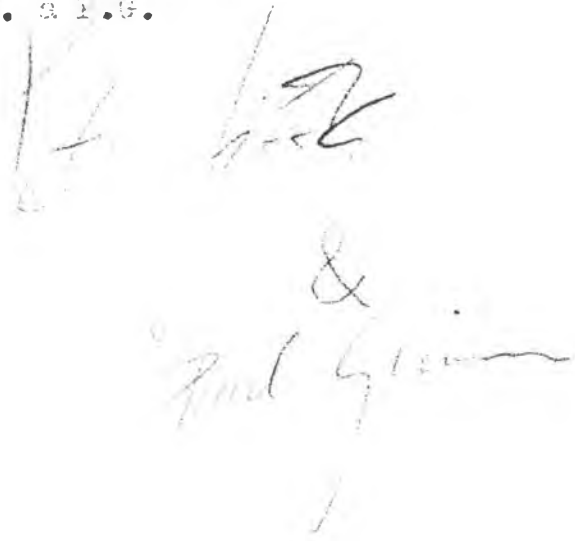
Autoři této stránky nemají v úmyslu školnostsky nentovat a sleg basílovat na spisovný mluvě za všech okolností, av ak domnívají se, že i používání obecné češtiny má své hranice, které je nutno respektovat. Samozřejmě je přirozené, že spisovná forma jazyka je poplatná vývoji jazyka v souvislosti s vývojem společnosti a že v vztahu norma - kodifikace dochází časem k určitým změnám. Jde nám však o to, aby spisovný jazyk zůstal spisovným a neproměňoval se do takové tvary, jak například "Goethoho", "velké město", "bylno" a pod., o jejichž kodifikaci se zasazují někteří novátoři.

Autoři si nekladou za cíl vyřešit na tomto místě sporné otázky současné jazykovědy, avšak chtějí touto cestou přispět do diskuse o nich a svým názorem ovlivnit i Vás, čtenáři.

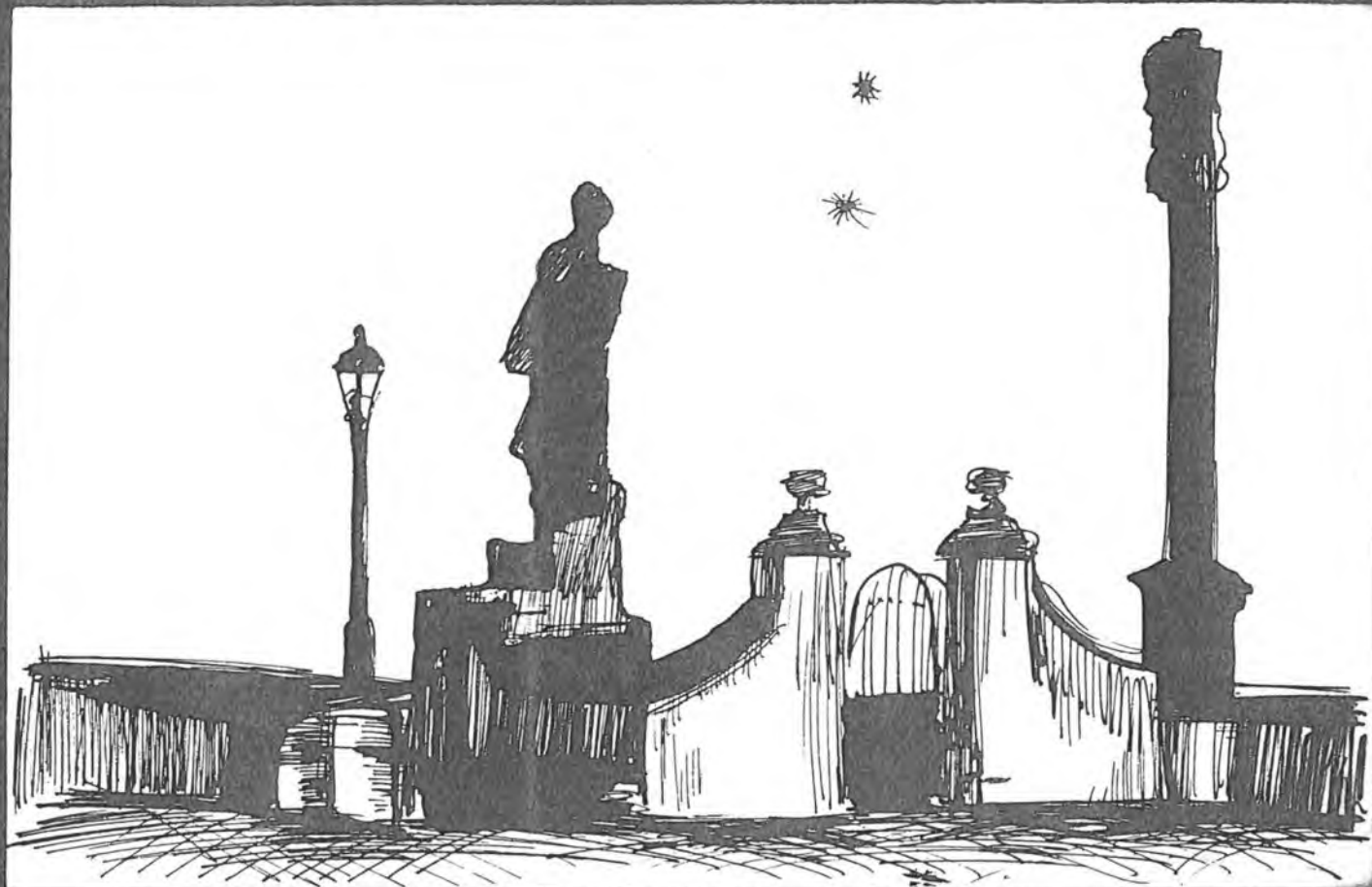
Vše připomínky a případné otázky nám můžete adresovat na poslední volné listy časopisu, které jsou určeny příspěvkům čtenářů.

Děkujeme se s Vámi na schůzce při první lekci!

P.J. a J.G.

Handwritten signatures of Petr Jirásek and Javlen Grimmer, with a large ampersand (&) between them.

The Primitives group / česká tvář undergroundu / Ivan Jirous 1969.

1

Jestliže se někdo seznámí důvěrněji se světem české beatové hudby, nemůže si ne-
všimnout jeho dvou markantních rysů: za prvé je to dokonalá informovanost o
jejím světovém t.j. anglosaském stavu. nechceme se mýlit zdáním a nepovažujme
to za samozřejmost. Stačí se podívat na to, co se maluje na stěnách výtvarných
umění, jejíž adepti pomalu dospívají na práh postimpresionismu, aby se po
osvobození ze školní klatby dostali do třicátých let našeho století, o
představách našich mladých básníků o nové poezii ani nemluvě. A právě lidé
na něž většina "vzdělanců" sáhne z výše svého oduševnělého kulturního nitra
show'vavě, jsou soudcovství o tolik blíže, a navíc je to pro ně naprosto pří-
rozené. Druhým podstatným rysem interpretů beatové hudby je jejich orientace
na anglosaskou kulturní oblast, z níž věnují pozornost zejména těmto
státům. Je totiž smutnou pravdou, že do obecného podvědomí ještě ani nevstoupil
fakt, že USA jsou dnes zemí, v níž probíhá rozhodující posun v oblasti kultury
zemí, které rezolutně odmítala s tzv. kulturní hegemonií Francie /pokud vůbec
připustíme, že někdy existovala v takové míře, jak nám to bylo a dosud je
předkládáno/. I pro naše mladé intelektuály a studenty jsou Američané především
naivní "velké děti" bez valného vkusu, jejichž kultura, ne-li dokonce věda,
je výsledkem rafinovaného odsávání mozků z kulturní a hluboce oduševnělé Evropy.
Má jak nás nepřekvapí, že se ve sféře českého beatu reaguje již několik let
na dva paralelní a prolínající se proudy angloamerické progresivní kultury
- na psychedelickou hudbu a hnutí undergroundu. Psychedelic sound vznikl
před několika lety jako jedna z odnoží romantické revoluce, jejíž jednotli-
vými příznaky jsou nástup The Beatles v Anglii, hnutí hippies, návrat k sece-
si projevující se především v "posteramánii" a dokonce i určité znácky návra-
zení na velké postavy symbolismu a eskadence, především Oscara Wildea. podsta-
tou psychedelické hudby je vyvolávání mimodělných psychických stavů hudbou,
světelnou hrou, podněcováním agresivních stavů apod., požívání drog má pro
dosazení žádoucího účinku nezbytné. některé a psychedelických skupin byl sou-
vislosti s hnutím undergroundu /others of convention broke. Zupky/ nebo patří
přímo k jeho protagonistům, jako The Fugs od Sandera. Hnutí undergroundu
/informace o něm čerpám především z doslova L. L. Lygulla k antologii FUNK 1969/
umístěná 1969/ je především reakcí na komerčnost a perfektnost prostosti, v níž
vznikl. Lygulla výslovně upozorňuje, že fenomén undergroundu je typický pro USA,
protože jeho předpokladem je naprosto perfektní a sama se regulující společnost.
Představitelé undergroundu poznali, že uvnitř legality se nemůže již nic změnit
a odpovídají masovému nepolepčenému a konformnímu extrémně individualistickým
jedincům, které je antikomerční a antivilizace. Je samozřejmé, že alibiem
byli ve skladbách underground skupin, hrají texty písní, ostře kritické reagující
na realitu americké společnosti.

Katla se američtí prota, onisté undergroundu patří bezesporu k vstřív intelekt-
tuálů, od jeho české verze poistatně jiné podobě. skupina The Primitives
Group, která předtím byla centem českého undergroundu, není složena z intelektu-
álů, ale lidí vzeslých "neziola" jako ostatně převládá část českého beatu.
Tím v podstatě odpadá realizace od Sanderova požadavku "totalitní útok na
kulturu" - a také druhý osten undergroundu, vyjádřený směrem proti společnosti
konzumu a komerce, je v našich poměrech samozřejmě nerealizovatelný. The Primitives
Group navíc interpretují převzatý repertoár anglických a amerických psychede-
lických skupin, takže vnášejí osobní texty na jeho působil přímě na vlnění pro-
duktu. Máme-li přesto tuto skupinu považovat za představitele underground
hnutí, je to především proto, že nelze zcela souhlasit s Lygulliovým tvrzením
o vylučné významosti undergroundu na protestaci ... Jestliže je u nás jeden

předpoklad undergroundu - dokonale fungující konzumní společnost - teprve v zárodku, pokud se dá vůbec mluvit o jeho existenci, z jakého důvodu si The Primitives Group vybrala k interpretaci z nepřehledné řady skupin právě The Grateful Dead, The Mothers of Invention a The Fugs? V pojetí Primitives je zdůrazněna neméně důležitá složka psychedelické hudby a undergroundu - totiž jakási revoluce pocitu, vyvábějící a zabydlující vlastní svět, založený převážně na emocích a instinktu, stranou zavedené společnosti, ať již bezvadně fungující nebo chaotické a neuspokojící ani základní lidské potřeby. V případě Primitives bychom mohli mluvit nejspíše o omezenosti mentální, nikoliv politické, jenomže právě tato kulturní oblast takové dělení odmítá, nebo ještě přesněji: nezajímá ji. Pocátky činnosti pražské skupiny The Primitives Group jsou spojeny s "Flower Power", poetikou hippies, transformovanou vlivem pražského klimatu a kulturního kontextu do jakési spiritualizované polohy, obohacující standardní psychedelické prostředky /sériemi barevných světél apod./ využíváním prvků horroru. Vystoupení skupiny byla provázena aktivní účastí publika, provokovaného k tomu uplatňováním principů hry /vhazování balónů do hlediště/ a především vlivem samotné hudby a prostředí /sériemi rytmů, světelná hra, maximální pohyblivost hudebníků/. Většina představení rané fáze skupiny se mírou podílení diváků na produkci částečně přibližovala happeningu. Na sklonku roku 1967 - před prvním beatovým festivalem - začalo se skupinou spolupracovat několik lidí z jiných oborů - malíři Zorka Šáglová a Dušan Kadlec, fotograf Jan Šágl a další. Jejich spolupráce začala snímáním posmrtných masek členům skupiny, podle nichž byly vytvořeny zlaté hlavy, vystavené na tyčích v popředí pódiu na festivalu v pražské Lucerně, zatím co pozadí vytvářel obrovský obraz japonizující krajiny ve stylu comics. Na vrcholcích níž zapalil zpěvák Ivan Hajniš proti vůli poradců barevné bengálské ohně, které ohromily publikum, do té doby naprosto nezvyklé na našich scénách podobnému show. Zmínil jsem se již, že skupina The Primitives Group zpívá převzatý repertoár v původní anglické verzi /což je pořád lepší než se pokoušet o "obohacování" tohoto typu hudby českými texty/. Důsledkem tohoto omezení byla právě koncentrace na akční a vizuální stránku projevu. Primitives začínají explorovat svět živlů, uvádějící své snahy do souvislosti s obecnými tendencemi ve světě výtvarného umění, jehož někteří představitelé znovuobjevují přírodu a svět živlů očima člověka věcněckého věku. Pionýrem tohoto procesu byl Lucio Fontana /"Obracíme se k přírodě, jako umění nečinilo nikdy ve svých dějinách..." Pro primitivního člověka byl vším pocit... Naším záměrem je rozvinout tuto původní danost člověka..."/, o desetiletí později Yves Klein, jedna z největších postav evropské kultury, po nich pak následuje německá skupina Zero a v současné době již celá řada umělců /Mike Heizer a další/. Zájem o svět živlů uzavírají Primitives do kosmogonického rámce Agrippy z Nettesheimu, jehož Kabala jim nahradila poetiku hippies. V únoru 1968, na druhý den znamení Ryb, uspořádali první svátek živlů - FISH FEAST, oslavu vody a plavajících živočichů. Nad hledištěm byla zavěšena rybářská síť, na filmové plátno za hudebníky promítán mořský příboj, světla reflektorů se odrážela od igelitu a alogalu na scéně i oděvech hudebníků. V závěru představení se sepe diváci strhli síť, zpěvák mezi ně hodil kapra a na konec byli důkladně poléváni vodou. Téměř po roce se konal ve stejném sále - v Music Clubu na Smíchově - BIRD FEAST, Svátek ptáků. Bylo to několik dní před vstupem Slunce do znamení Vodnáře, kterému podle Agrippy přísluší v živlu vzduchu a z živočichů létající. Hajniš a sólový kytarista Josef Janíček natočili v pražské Zoo na magnetofon skrek ptáků, vysílali pak během produkce z reproduktorů. Hudebníci kráčeli v kostýmech se znaky nebeských těles na prsou, před filmovým plátnem, na které byly promítány mohochronní diapozitivy ptáků, ptací koláže Jiřího Koláře a filmy s balóny a vodním ptactvem. Bylo důsledně zrušeno výtvarné oddělení scény od hlediště a v celém sále byl vytvořen environment z hustě nastlaného bílého perí, pod stropem se vznášely dlouhé balóny. Prvek erotické perverze, který zdědilo beatové umění od symbolismu a secese současně s vypůjčením jejich tvarosloví, zastupovala náma divka polepená

perím, sedící ve vitrině foyer suterénního divadélka. Pokusil jsem se poukázat na to, jakým způsobem skupina The Primitives Group obešla a nanhračila nemožnost přímého sdělení obsahu interpretovaných písní. Zdá se však, že se dnes ocitá v situaci, kterou bude moci jen stěží řešit dosavadním způsobem. Reakce našeho beatového publika nejsou již zdaleka takové jako v počátcích existence skupiny. Doby kdy stačilo zvednout ruku, aby došlo k exaltaci diváků, jak vzpomíná vedoucí skupiny The Primitives Group Evžen Fiala, jsou zřejmě za námi. Obecenstvo začíná poslouchat Primitives jako na koncertě, a ani mnohonásobně vystupované show, používající řady ohmů hořících na scéně, propalování igelitu autogenem apod., je nedokáže přimět k bouřlivější reakci. Dopláčí na to svým projevem podivuhodná instinktivní osobnost zpěváka Hajniše, mimořádně citlivého na napětí mezi hledištěm a scénou, zpěváka, který jakoby se nabíjel energií z atmosféry v sále a stupňoval svůj výkon až do téměř iracionálních poloh. Zda se, že samotné emoce a instinkty nelze ani kultivovat ani stupňovat donekonečna. Zvláště pak dnes, kdy už má beatová hudba bezesporu za sebou bouřlivé období nástupu a kdy vstupuje do stádia, které můžeme označit jako manýristické. V něm má pak největší naději na životnost především intelektuální pojetí beatu, tak jak ho v originále reprezentují právě velké vzory Primitives, skupiny The Fugs a The Mothers of Invention.

BIRD FEAST '69

PTAČÍ SLAVNOST

Ptačí premiéra

Průběžná koncertní veřejnost se dostala opět jedné psychadelické porcičky v podobě premiéry The Primitives group s názvem BIRD FEAST - Ptáčí slavnost. Jak název napovídá, skupina se skupinu po ohnání vprá (jejich dirigentem byl), vstoupila a živějším i živějším. Tímto koncertem v Městě i slubu prokázala jako vždy detailně připravenou a velmi silnou muzikou - Eugena Flouca. Spolu s nimi všichni diváci byli maximálně a měli divu. Vždyť těch náležitých "mistrů" není, kterým byl celý sál vystěn, jako obrovské hradby, stálá k plné funkčnosti hudebního programu. Hladově ani k dalším poslušným ušm, jako bylo "přítel" divu se vstřed, akustická střílnová budova a lidé plnou. Psychadelická, že celou hudební produkci produkovali i mnozí ztvárnění a vstředních akcí. Vstřed, byla kombinace s proměnlivými dispozicemi a filmů. Repertoár opět tvořily skladby Mothers of Invention, Doors, Fugs a dalších namátkou známých amerických underground skupin. Skupina, že byl zvuk Primitives group tentokrát ochuzen a vzhledy jejich nadobytých (nahu) akcí doplněných kytarou) ni produkci neděl, i když byla skupina skupiny svůj obvyklý dobrý standard, přes jen by snad neměl stát celý repertoár na jeho osobě a má by možná být více vyvíti i zvláštní vzhlední praxe i, jenžka, která snad dříve premiérově narazila nepodala pravou nejlepší vstřed (pokud jde o kytaru). Ukázalo se také, že volba nového hudebního vzhledu Ludwiga šim byla vzhlední, protože mu to vzhledu dříve "sluší".

Premiéra je tudíž se námi a my se stávají na náležitě s Primitives group rozloučím. Jak jsem se totiž dozvěděl, skupina se nyní plně připravuje na rozšíření turné po USA a Skandinávii, takže nastříly tedy těch, kteří (ili) jména naší hudební hudby se hranicemi. Vstřed, že se svého účelu shodli dříve a že jejich nadobytá show nastavenou náhle bez selhání. Byl se k nim na stránkách PTAČÍ vstřed v dubnovém čísle jejich kompletním profilem.

Honza Hrdina

THE PRIMITIVES GROUP

PRAGUE CZECHOSLOVAKIA

Lead guit JOSEF JANICEK
Bass guit IVAN PIEL
Drums LUDWIG ŠIMA
Organ CTIBOR KADLEC
Vocal IVAN HAJNÍŠ

Ing. JIRÍ VONDROUSEK
JIRÍ LUBIE
JAN ŠÍF
Ing. ZDENEK P. HRABE

Dr. IVAN J. MARTIN
JAN ŠAOL
RNDr. P. P. KOČIAN
VERONIKA MARTINOVÁ

EUGEN ŠTALA
PSYCHEDELIC SOUND

SOUNDBY FILM CLUBU PRAHA

... Ale když v polovině března nastalo ochlazení po smutném podání snu, vstoupil jsem před jistým na světě, když jsem se díval do tmavého obrazu ledového slunce svého před sebou. Tehdy už bouře vstoupila, vstoupila jsem, navlékla jsem se a z vzhledu vstředních akcí jsem se dívali k obloze, když poslal ARCTIC BIRD, plně podléhala jsem. Arctic bird je bílý pták, jeho holubí plátno znatelně odlišuje a leti plně na sever směrem k tůči. Leti přelí na deštěmákovéj stupě, kde se obrátí. Vidíme ho také, jak leti zpátky. Ten podivný pták leti viděty sám a sám, nikdy v hejnech. Leti volá vzhledu a těle a je osazen sluncem, vzhledu my dříve jistě slunce se nachází. Tak první paprsky jurního slunce vidíme na stínech tohoto ptáka, který jezdí vstřed do svého tajemství. Důležitostí si podívej jako stříbrná, když ten bílý pták táhne pod tmavou oblohou. Uvádějí ho za největšího toho, který je na severu, protože plně slunce. A srovná, když se se náležitě dívat, je už slunce na obloze. A my stáli vstřed vstřed, stojíme podléhala na slunce a slunce se na nám, došlo normální, a obloze. Ekvymy, kteří k nám vstoupili vstřed a plně. Když jsem toho ptáka zblízka navídal, a podléhala, že by se náležitě díval, který by dovedl navídal tohoto bílého slunce. Tehdy mi myslit, že by se stala tma, kdy by ho nebyl.

Eklyma Walei

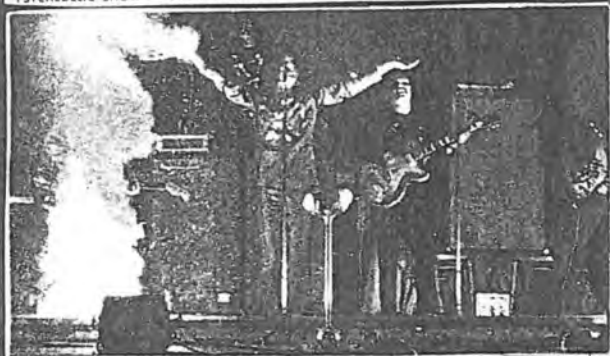

THE PRIMITIVES GROUP

PSYCHEDELIC STORY

PSYCHEDELIC SHOW — THE PRIMITIVES GROUP

1. LUDWIG SIMA

1. IVAN HAJNIS

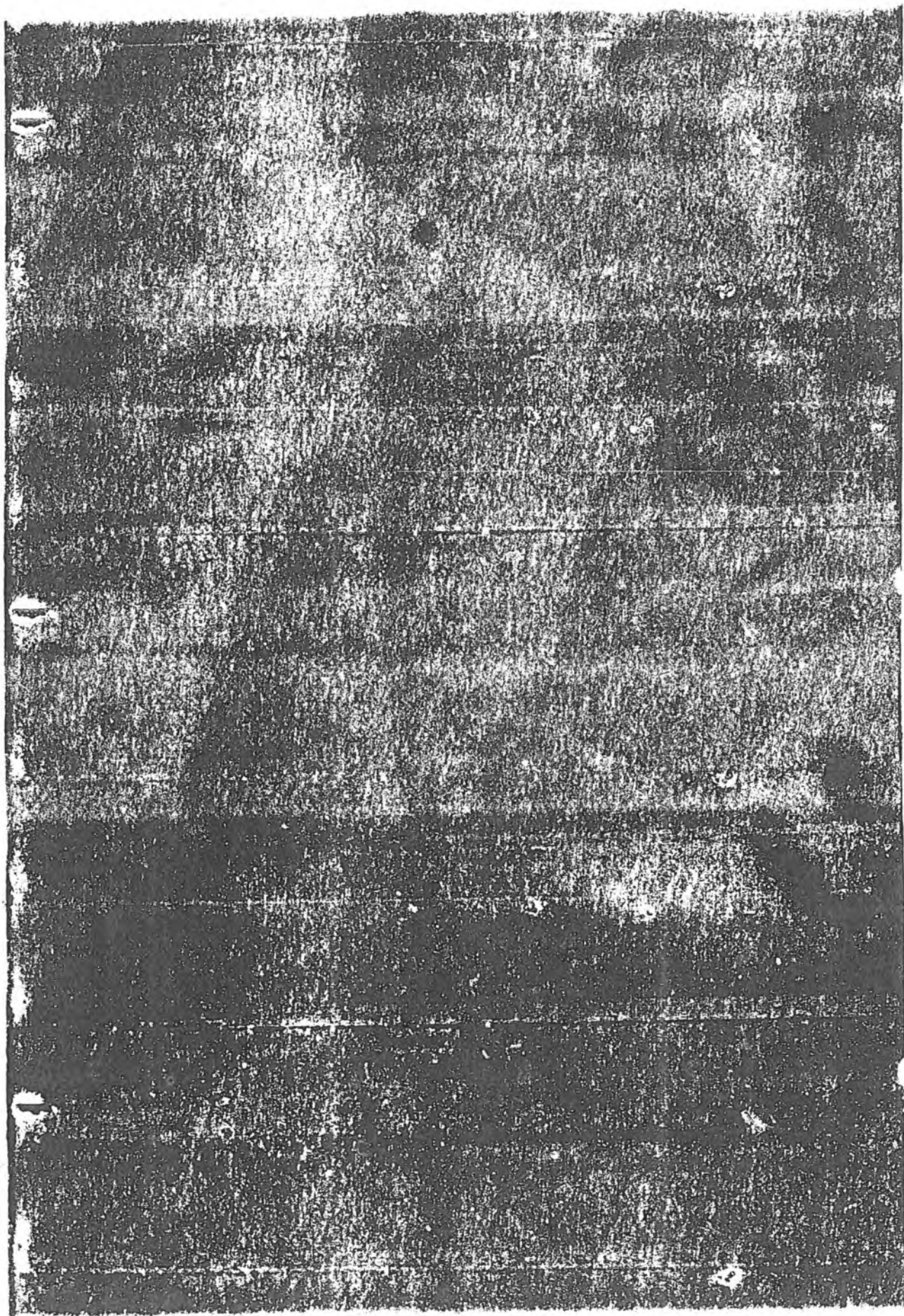
1. IVAN PESL

1. JOSEF BANICEK

1. EUGEN FIALA

Blumen 82